

Sporočilo za medije

VINO COOL - VINO, KULTURA, KULINARIKA

Mednarodni projekt in otvoritev razstave vinske trte

(Maribor, 7. januar 2010) Od danes do 21. januarja so v Europarku na ogled izjemne ampelografske upodobitve sort vinske trte bratov Kreuzer. Razstava je del mednarodnega projekta VINO COOL – vino, kultura, kulinarika, ki bo obogatil in povezal turistično ponudbo vinskih cest slovensko-avstrijskega čezmejnega območja.

Razstava predstavlja izbor najzanimivejših izmed 126 ohranjenih dragocenih upodobitev grozdov, listov, vitic in jagod, ki sta jih ustvarila brata Vinzenz in Conrad Kreuzer, umetnika graškega bidermajerja iz 19. stoletja. Upodobitve imajo veliko dokumentarno vrednost, saj je med njimi veliko takih, ki jih danes pri nas več ni. So dragocen ampelografski dokument, ki priča o pestrosti sort na Štajerskem pred več kot 150 leti, v času, ko je tōd deloval tudi nadvojvoda Janez, ki je s svojimi izjemnimi prizadevanji postavil temelje razvoja štajerskega vinogradništva.

Mednarodni projekt VINO COOL – vino, kultura, kulinarika predstavlja nadgradnjo že zaključenega in zelo uspelega evropskega projekta Vinsko kulturna pot nadvojvode Janeza, s pomočjo katerega je nastala tudi znamenita Hiša Stare trte, hram vinske tradicije in kulture, hkrati pa so bili restavrirani tudi originali slik bratov Kreuzer.

Projekt VINO COOL – vino, kultura, kulinarika bo obogatil in povezal turistično ponudbo vinskih cest slovensko-avstrijskega čezmejnega območja in jo z izpostavitvijo lokalnih posebnosti od klopotca in tradicije, arhitekturnega prepletanja starega in novega, ekoloških vin in kulinarike ter Stare trte, najstarejše na svetu, naredil še privlačnejšo.

Projekt v okviru Operativnega programa Slovenija - Avstrija 2007 – 2013 vodi Zavod za turizem Maribor v sodelovanju s partnerji Weinland Steiermark, RIC Slovenska Bistrica, Prleška razvojna agencija, Mariborska razvojna agencija, Halo - Edil Ing in Razvojna agencija Sotla.

Razstava v Europarku je na ogled od 7. do 21. januarja, Hiša Stare trte na Lentu, hram vinske tradicije in kulture z razstaviščnim, degustacijskim in prodajnim centrom vrhunskih štajerskih vin in spominkov, pa vabi vsak dan razen ponedeljka od 10. do 18.00 ure.

Več o projektu, razstavljenih upodobitvah bratov Kreuzer in Hiši Stare trte najdete v nadaljevanju dokumenta ter na spletni strani www.maribor-pohorje.si.

Dodatne info: Majda Slokan, vodja razvoja, Zavod za turizem Maribor, T: 02 234 66 07, 041 787 143.

Se nadaljuje!

PROJEKT: VINO COOL – VINO, KULTURA, KULINARIKA

- **Okvir projekta:** Operativni program Slovenija - Avstrija 2007 – 2013
- **Vrednost projekta:** 1.026.290,00 €
- **Vodilni partner:** Zavod za turizem Maribor
- **Partnerji:** Weinland Steiermark, RIC Slovenska Bistrica, Prleška razvojna agencija, Mariborska razvojna agencija, Halo – Edil Ing Gospodarsko interesno združenje za razvoj podjetništva in turizma, Razvojna agencija Sotla
- **Čas trajanja projekta:** 1.11.2009 – 30.11.201; 25 mesecev
- **Namen projekta:**

Izbrano projektno območje 13 vinskih cest (6 v Sloveniji in 7 v Avstriji) je prostor, ki pripada istemu zgodovinskemu, zemljepisnemu in kulturnemu okviru. Zaradi mej, ki so ovirale pretok ljudi in idej, je bilo področje turizma premalo povezano, posamezne regije pa različno tržno prepoznavne. Cilj projekta je povezati velike potencialne v skupne tematske turistične proizvode.

Tematski turistični proizvodi pod okriljem enotnih standardov kakovosti bodo povezovali celotno projektno območje z izpostavitvijo tem: Stara trta, arhitektura, tradicija in običaji ter zdrava prehrana (eko vino in kulinarika).

Projekt bo pospešil razvoj turistične ponudbe na vinskih cestah in povečal prepoznavnost celotnega čezmejnega območja s ponudbo pristnih, na človeka blagodejno delujočih vinsko-kulinaričnih doživetij, ki bodo predstavljala preplet bogate lokalne tradicije vinsko-kulinarične kulture in sodobnih pristopov.
- **Najpomembnejši rezultati projekta**
  - priprava čezmejne primerjalne študije (vino-kultura-kulinarika) in elaboratov postavitve signalizacije turistične ponudbe na vinskih cestah
  - oblikovanje turističnih proizvodov (stara trta, arhitektura, klopotec-običaji in tradicija, eko-vino-kulinarika) in tematskih kriterijev kakovosti
  - digitalizacija turističnih proizvodov (vgradnja digitalnega kartografskega modela pri vseh partnerjih)
  - študijske ture in delavnice za ponudnike turističnih storitev
  - promocijski materiali (brošure, zloženke, plakat, video)
  - promocijske aktivnosti (oglaševanje, prireditve, sejmi in delavnice)

Se nadaljuje!

AMPELOGRAFSKE UPODOBITVE SORT VINSKE TRTE BRATOV KREUZER

Vinzenz (1808-1888) in **Conrad** (1810-1861) **Kreuzer** sta bila umetnika graškega bidermajerja. Živela sta bolj zatišno življenje in se ukvarjala z risanjem vedut, tihožitij in krajine. Ustvarila sta veliko podob Gradca, a tudi nekaj iz naših krajev, npr. Rogaške Slatine.

Risbe, grafike in barvne podobe so včasih služile tudi kot učni pripomoček. Morale so biti kar se da dokumentarno nazorne, njihovi avtorji so praviloma ostali anonimni. Grozdi, listi, vitice in jagode, ki sta jih naslikala braza Kreuzer, so v vsej njihovi polnosti odraz pozornega opazovanja in doslednega posnemanja. Sicer takšne stvaritve naj ne bi sodile v obnebja umetnosti. A zato imajo podobe sort vinske trte veliko dokumentarno vrednost, saj je med njimi veliko takih, ki jih danes pri nas več ni. So dragocen ampelografski dokument (**ampelografija** - znanstvena veda, ki proučuje in opisuje vrste družine vinikovk in sorte vinske trte), ki priča o pestrosti sort na Štajerskem pred več kot 150 leti, v času, ko je tod deloval tudi **nadvojvoda Janez**. Ta si je prizadeval za razvoj štajerskega vinogradništva, kar je simbolno povežalo oba brata in znamenitega Habsburžana.

Veliki ampelograf **Franz Xaver Trummer** je v tridesetih letih 18. stoletja obiskal vinograde Štajerske, popisal domače trtne sorte in jih razvrstil po metodi klasifikacije, ki sta jo razvila **pl. Babo** in **Metzger**. Brata Kreuzer sta podobe štajerskih trtnih sort v dvajset let dolgem obdobju naslikala prav pod njegovim vodstvom.

Leta 1872 je Kmetijska družba za Štajersko zbirko upodobitev podarila novo ustanovljeni štajerski deželni sadjarsko-vinarski šoli v Mariboru. Sestavljalo jo je domnevno 175 ali celo 185 primerkov, verjetno kot dopolnilo obsežni Trummerjevi ampelografiji, izdani leta 1841 v Gradcu. Trummer je takrat sestavil obsežno poročilo o delu in vanj zapisal slovenske sinonime za trtne sorte, saj je potoval pretežno po slovenskem delu Štajerske. 27 izvornikov Kreuzerjev je služilo kasneje kot predloga za tiskanje Ampelografskega atlasa, leta 1873 izdanega na Dunaju, ki sta ga uredila brata **Herman** in **Rudolph Goethe**, prvi ravnatelj omenjene sadjarsko-vinogradniške šole v Mariboru, drugi ravnatelj cesarske sadjarske šole v Brumathu pri Strassburgu. Kaj se je dogajalo z zbirko ampelografskih upodobitev po tem času, ne vemo natančno. Sledila so viharna obdobja med katerimi ne moremo spregledati uničenja naših vinogradov zaradi trtne uši, obe svetovni vojni in še bi lahko naštevati. Spreminjala pa se je tudi deželna sadjarsko-vinarska šola.

Slike, ki so že začele trohneti, je leta 1923 za eno od omar v šolski knjižnici naključno odkril **inž. Ivo Zupanič**. Tam je bilo 132 listov z ampelografskimi originali. Zavedajoč se njihove velike vrednosti, kot je zapisal v svoje dnevnik, je inž. Zupanič poskrbel za takojšnje kaširanje slik in ustrezno hrambo. Manjkajoče upodobitve so se v desetletjih porazgubile neznano kam in iz različnih razlogov.

Za zbirko gvašev (gvaš – slikarska tehnika) je tedanji skrbnik Kmetijsko-gozdarski zavod Maribor, leta 1997 pridobil evropsko finančno podporo za tiskanje knjige s predstavitvijo vseh slik sort vinske trte bratov Kreuzer. Temu je sledila celostna zaščita in restavriranje originalov, sofinancirano iz že omenjenega projekta Vinsko kulturna pot nadvojvode Janeza.

Restavrirano je 126 upodobitev sort vinske trte starega in novega sortimenta, ki jih strokovno nadzira in hrani Pokrajinski muzej Maribor.